

Klientavgifter 2024 vid Oasens boende- och vårdcenter

FASTSTÄLLT AV KOMMUNALFÖRBUNDETS STYRELSE 29.1 2024

Innehåll

Allmänt	2
Beslutsprocess gällande fastställande av klientavgifter	2
Bestämmande och justering av klientavgift	2
Uträkning och fakturering av vårdavgifter	3
Nedsättning och efterskänkning av klientavgift.....	3
Avgiftstak	4
Indexjustering av belopp	4
Klientavgifter övrig service.....	4
Avgift för rehabiliterande dagverksamhet	4
Avgifter för periodplats	4
Avgiftsfri socialservice.....	5
Klientavgifter för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg (ESB) och långvarig institutionsvård	5
Belopp för personligt bruk.....	5
Inkomster som ligger till grund för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig institutionsvård och avdrag som ska beaktas (§ 18).....	6
Inkomster i främmande valuta	6
Faktiska boendekostnader	7
Ägarbostad.....	8
Hyresbostad.....	8
Bostadsrätt.....	8
Utsökning	8
Särskilda avdrag 19 a § - serviceboende med heldygnsomsorg.....	8
Serviceens innehåll inom boendeservicen.....	9
Serviceboende med heldygnsomsorg	9
Institutionsvård.....	10

Allmänt

Social- och hälsovårdstjänsterna kan vara avgiftsfria för klienten, avgiften kan debiteras som jämnstora för alla eller så kan avgiften fastställas i enlighet med klientens inkomster.

Oasen kommunalförbund handhar institutionsvård och serviceboende med heldygnsomsorg samt rehabiliterande dagverksamhet. Klientavgifterna för dessa verksamhetsformer beräknas i enlighet med landskapslag (2022:91) om klientavgifter inom socialvården samt ändring av landskapslag om klientavgifter inom socialvården fr.o.m. 01.01.2024.

Beslutsprocess gällande fastställande av klientavgifter

Kommunalförbundet ska ge klienten ett beslut om en avgift som bestäms baserat på klientens betalningsförmåga. Av beslutet ska åtminstone följande uppgifter framgå:

- 1) den tjänsteinnehavare som fattat beslutet samt tidpunkten för beslutet,
- 2) den klient som beslutet gäller,
- 3) den service som beslutet gäller,
- 4) storleken på den avgift som tas ut för servicen samt avgiftsgrunden,
- 5) namn och kontaktuppgifter till den person som klienten kan begära ytterligare upplysningar av rörande beslutet.

Till beslutet ska en anvisning om rättelseyrkande bifogas.

Rättelseyrkande av ett beslut eller en faktura som gäller avgifter får begäras.

Rättelseyrkande får emellertid inte begäras av en faktura som gäller ett i 6 § avsett beslut. Rättelseyrkande begärs hos det organ som svarar för ordnandet av servicen i fråga i kommunen. Bestämmelser om begäran om rättelse finns i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

Ett beslut med anledning av begäran om rättelse enligt 1 mom. får överklagas genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (FFS 808/2019).

Bestämmande och justering av klientavgift

Kommunalförbundet fattar ett klientavgiftsbeslut som gäller tills vidare. Avgiften kan justeras på initiativ av klienten eller klientens företrädare eller kommunalförbundet om:

- Klientens eller dennes familjs inkomster har förändrats
- Klientens eller dennes makes eller sambos rätt till avdrag enligt 19 eller 22 § har förändrats
- Familjens förhållanden har förändrats
- Avgiften visar sig vara felaktig
- Den klientplan som utarbetats för klienten ändras så att den påverkar storleken på klientavgiften
- Kommunalförbundets betalningsgrunder ändras så att det påverkar storleken på klientavgiften

Uträkning och fakturering av vårdavgifter

Kommunalförbundet har rätt att få uppgifter ur inkomstregistret i enlighet med 13 § 25 punkten lagen om inkomstdatasystemet (FFS 53/2018) och trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar rätt att ta emot sådana uppgifter ur inkomstregistret som behövs för att fatta beslut om de klientavgifter som kommunen eller kommunalförbundet tar ut.

Vårdavgifterna kontrolleras årligen eller på begäran av klienten samt vid ändringar i lagstiftning.

Oasen fakturerar vårdavgifter månatligen enligt närvaro.

Avgifternas maximala storlek år 2024

En maxserviceavgift: 174,01 €/vårddyg (5 394,31 €/månad) gäller för serviceboende med heldygnsomsorg.

En maxavgift för demensplats är 7878,03€/månad och för allmäneriatrik institutionplats 8805,55€/månad.

Dröjsmålsränta

Om den avgift som bestämts för servicen inte betalas senast på förfallodagen, får en årlig dröjsmålsränta tas ut från förfallodagen högst enligt den räntesats som avses i 4 § i räntelagen (FFS 633/1982). Den förfallodag som ligger till grund för betalning av dröjsmålsränta får infalla tidigast två veckor efter att den service för vilken avgiften bestämts har erhållits.

Utsökning av avgifter

Avgifter som har bestämts med stöd av denna lag samt dröjsmålsränta som tas ut med stöd av 35 § får drivas in utan dom eller beslut på det sätt som gäller för indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

Nedsättning och efterskänkning av klientavgift

En avgift som fastställts för socialvårdsservice som bestämts enligt en persons betalningsförmåga skall efterskänkas eller nedsättas till den del förutsättningarna för personens eller familjens försörjning eller förverkligandet av personens lagstadgade försörjningsplikt äventyras av att avgiften tas ut.

Nedsättning eller efterskänkning av klientavgiften baseras på en individuell bedömning av situationen. Klienten ska ges information om vad som regleras i lag angående nedsättning och efterskänkning av avgiften.

Informationen ska ges före eller i samband med den första servicehändelsen. Om det inte är möjligt att ge informationen före eller i samband med den första servicehändelsen, kan den ges senare, dock senast när avgiften tas ut. Informationen ska ges så att klienten i tillräcklig omfattning förstår dess innehåll.

När informationen ges till klienten, ska det nämnas namnet och kontaktuppgifterna till den instans som klienten vid behov kan be om mer information från gällande nedsättning av avgiften. Nedsättning eller efterskänkning av avgiften är den primära åtgärden med tanke på utkomststöd.

Avgiftstak

För att förhindra en oskäligt stor avgiftsbörda finns ett avgiftstak på 300 euro per kalenderår. När avgiftstaket har nåtts är de tjänster som omfattas av avgiftstaket avgiftsfria till slutet av kalenderåret. Vid kortvarig institutionsvård är det dock möjligt att ta ut en avgift på 22,80 euro per vård dag för klientens uppehälle även efter det att avgiftstaket har nåtts.

I avgiftstaket ingår avgifter som under kalenderåret uppburits för dagvård, nattvård, rehabilitering och kortvarig institutionsvård inom socialvården.

Indexjustering av belopp

De eurobelopp som anges i 7, 9, 10, 12, 13 och 14 §§ justeras första gången 2023 och därefter vartannat år utifrån förändringen i det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum kalenderåret före justeringsåret. Beräkningen görs utifrån den förändring i konsumentprisindexet som ägt rum från oktober till oktober. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs.

Det indexjusterade beloppet avrundas till närmaste 0,1 euro. De indexjusterade beloppen börjar tillämpas den 1 januari året efter justeringsåret. Landskapsregeringen fastställer de belopp som indexjusteras med det åländska konsumentprisindexet i november.

Klientavgifter övrig service

Avgift för rehabiliterande dagverksamhet

Avgiften för en dag är 71 euro

Klientavgift 16 euro per dag ifall hemkommunen beviljat tjänsten. Kommunen debiteras för mellanskillnaden.

Klienten kan även själv bekosta tjänsten och då är klientavgiften 71 euro per dag

I priset ingår frukost och lunch och kaffe. Aktiviteter ledda av sysselsättningsterapeut specialinriktad på kognitiva sjukdomar samt fysisk aktivitet, både i grupp och individuellt, ledd av fysioterapeut.

Avgifter för periodplats

Periodplats på serviceboende med heldygnsomsorg debiteras en avgift på 22,80 euro per dygn.

Vid kortvarig institutionsvård är vårdavgiften 22,80 €/dygn. Justeringen av dygnsavgiften för kortvarig vård baseras på indexjustering.

Avgiftsfri socialservice

Avgiftsfri socialservice omfattar tjänster som kommunalförbundet erbjuder en vårdbehövande under en närstående vårdares lediga dagar och som ersätter den vård och omsorg som närstående vårdaren ger.

Klientavgifter för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg (ESB) och långvarig institutionsvård

Månadsavgiften får uppgå till högst 85 procent av klientens månadsinkomster efter att de avdrag som anges i 19 och 19a §§ har gjorts. Om klienten omedelbart innan servicen inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller samboförhållande och klientens inkomster är större än makens eller sambons inkomster, bestäms avgiften utgående från makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster. Avgiften får då vara högst 42,5 procent av makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster efter att de avdrag som anges i 19 och 19a §§ har gjorts.

Om båda makarna eller samborna omfattas av långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård eller långvarig familjevård bestäms avgiften dock enligt vad som anges i 1 mom.

Med make avses en make eller sambo som lever i gemensamt hushåll med klienten. Ett gemensamt hushåll kan se ut på många olika sätt på grund av vardagslivets mångfald.

Den tydligaste förklaringen till gemensamt hushåll kan vara samägande av egendom, till exempel ägande av ett gemensamt hem, ett gemensamt bankkonto, deltagande i viss mån i dagliga anskaffningar samt samarbete och arbetsfördelning vad gäller sysslor som hör till det gemensamma hushållet. På samma sätt utgör till exempel födelsen av ett gemensamt barn eller uppfostran av ett barn tillsammans en presumtion om ekonomisk gemenskap.

I det normala livet uppstår det dock situationer där en make temporärt kan bo åtskilt från den övriga familjen till exempel på grund av studier, arbete eller sjukhusvård utan att makarna har för avsikt att avbryta parförhållandet eller det gemensamma hushållet. I sådana situationer ska makarna anses leva i ett gemensamt hushåll.

Om makarna bor separat på grund av ett brustet förhållande och inte har ett gemensamt hushåll, ska den make som bor någon annanstans inte beaktas när klientavgiften bestäms.

Belopp för personligt bruk

När kommunalförbundet bestämmer avgiften ska den se till att klienten till sitt förfogande har ett belopp för personligt bruk som för klienter inom långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg ska vara **minst 275 euro** per månad och för klienter i långvarig institutionsvård **minst 175 euro** per månad.

Inkomster som ligger till grund för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig institutionsvård och avdrag som ska beaktas (§ 18)

Klientavgiften fastställs efter klientens månadsinkomster. Som klientens månadsinkomster beaktas dennes fortlöpande eller årligen återkommande inkomster efter förskottsinnehållning och förskottsuppbörd minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande och skattefria inkomster. Om avgiften fastställs på basis av klientens och dennes partners sammanräknade månadsinkomster, beaktas som månadsinkomst dessutom partnerns motsvarande inkomster.

Inkomsten är fortlöpande när den fortgår i minst tre månader från tidpunkten för fastställande av avgiften. Fortlöpande inkomster är bland annat löne-, pensions- och förmånsinkomster. Uppburna årligen återkommande inkomster är bland annat nettoinkomster från kapital och andra tillgångar, såsom utdelningsinkomster och ränteinkomster. Som inkomster beaktas även utdelningar som utbetalats till aktiesparkonto och avkastning från placeringsfonder som utbetalas årligen till klienten. Avkastningar som utbetalats till placeringsfondernas så kallade tillväxtandelar, som inte utdelas årligen från fonden, beaktas inte som inkomst. Vad gäller så kallade icke-subventionerade pensionsförsäkringar, beaktas som inkomst den del av pensionen som motsvarar avkastningen, som har ackumulerats för det placerade kapitalet. Avkastning på kapital som fåtts från icke-subventionerade pensionsförsäkringar beaktas dock inte som inkomst.

Som hyresinkomst beaktas hyra som fåtts för bostad minskat med utgifterna för förvärv av inkomst. Utgifter för förvärv av inkomst är skötselvederlag och ränta på placeringslån som tecknats för anskaffning av bostaden. Amorteringar på placeringslån eller eventuellt företagslån beaktas inte som avdrag på hyresinkomster.

Uppburna fortlöpande och årligen återkommande stipendier och premier beaktas som inkomster till de delar som de föreskrivs som skattepliktiga inkomster i enlighet med § 82 2 mom. i inkomstskattelagen.

Som inkomster beaktas inte sporadiska inkomster eller inkomster av engångsnatur, ersättningar för kostnader eller andra understöd eller motsvarande inkomster som har beviljats för ett visst syfte och som inte är regelbundna eller fortlöpande, och som inte är skattepliktiga inkomster.

Som inkomster beaktas inte i § 92 i inkomstskattelagen (FFS1535/1992) avsedda skattefria sociala förmåner, bortsett från vårdstöd för en person som uppbär handikappbidrag eller pension. Veterantillägg som utbetalas som en del av vårdstödet till en person som uppbär pension ska inte beaktas som inkomst. Som inkomst beaktas inte heller sådant underhållsbidrag för barn som avses i § 4 i lagen om underhåll för barn.

Om inkomsterna för klienten eller dennes partner varierar, beaktas som månadsinkomst den genomsnittliga månadsinkomsten för de senaste 12 månaderna.

Inkomster i främmande valuta

Om klientens vårdavgiftsgrundande inkomster är i annan valuta, används vid konverteringen till eurobelopp en växelkurs som gäller vid dagen för beräkandet av vårdavgiften.

Ränteinkomster som understiger 5 € per månad skall bortses ifrån vid uträknandet av vårdavgiftens storlek.

Exempel på bruttoinkomster som ska beaktas:

- Lön
- Pensioner
- Förmåner
- Stöd för hemvård av barn
- Utdelningsinkomster
- Ränteinkomster
- Kapitalinkomster
- Hyresinkomster (minskat med skötselvederlag och ränta för investeringslån)
- Underhållsstöd
- Underhållsbidrag
- Vårdstöd för person som uppbär pension
- Utdelningar som utbetalas till aktiesparkonto
- Avkastning från placeringsfonder som utbetalas årligen
- Icke-subventionerade pensionsförsäkringars del av pensionen som motsvarar avkastning som ackumulerats för kapital
- Andra fortlöpande eller årligen återkommande personliga inkomster

Exempel på inkomster som inte beaktas:

- Barnbidrag
- Studiestöd
- Vuxenutbildningsstöd
- Stipendier inom studier och andra motsvarande bidrag
- Barnförhöjning i enlighet med folkpensionslagen
- Bostadsbidrag
- Studiestödets bostadstillägg
- Militärunderstöd
- Dagpenning för värnpliktig
- Handikappbidrag
- Utkomststöd
- Veterantillägg
- Fronttillägg
- Extra fronttillägg

Faktiska boendekostnader

Då långvarig institutionsvård eller långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg inleds beaktar Oasen att vårdtagaren har boendekostnader för den bostad som utgjort stadigvarande bostadsadress vid inledandet av vården. Ansökan om avdrag skall inlämnas inom 1 månad efter att institutionsvården inletts.

Om den som inlett långvarig anstaltsvård har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållande vid inledandet av vården, beräknas klientens andel av boendekostnaderna vara 50%.

Utgifter för semesterbostad eller för annan bostad än den man bott stadigvarande i beaktas inte som avdrag.

Följande utgifter beaktas under 6 månader efter inskrivningen som avdrag från vårdtagarens inkomster vid:

Ägarbostad

Nödvändiga och skäliga kostnaderna som klienten haft för de senaste sex månaderna. Som nödvändiga utgifter för ägarbostad ska åtminstone fastighetsskatter och skäliga uppvärmningskostnader för fastigheten, driftsvederlag för bostadsaktier och obligatoriska hemförsäkringar för fastigheter eller bostäder beaktas.

Hyresbostad

Hyran för en hyresbostad och övriga nödvändiga och skäliga kostnader för boendet under hyresgästens uppsägningstid enligt 46 § i hyreslag (1999:19) för landskapet Åland.

Bostadsrätt

Ett bruksvederlag för tre månader för en bostadsrättsbostad som avses i 32 § i lagen om bostadsrättsbostäder (FFS 393/2021) och övriga nödvändiga och skäliga kostnader för boendet.

Som avdrag beaktas klientens andel av utgifterna.

Om klienten till exempel får sin ägarbostad såld två månader efter det att det långvariga serviceboendet med heldygnsomsorg inleddes, skulle i regel endast kostnaderna för två månader beaktas som avdrag.

Syftet med bestämmelsen är att ge klienten tillräckligt med tid att ordna boendesituationen när han eller hon har fått en plats i en boendeserviceenhet eller på en institution och klienten annars skulle orsakas utgifter både för sin gamla bostad och för den nya vårdplatsen.

Utsökning

Personens utmätning av återkommande inkomster beaktas i regel inte som avdrag. I undantagsfall kan den beaktas, om underlåtenheten att beakta utmätningen skulle orsaka klienten en utmättningsbar klientavgiftsskuld.

Särskilda avdrag 19 a § - serviceboende med heldygnsomsorg

Följande avdrag ska göras från klientens inkomster innan avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg fastställs:

- Serviceboendets hyra, minskat med bostadsbidrag
- Kostnaderna för läkemedel som förskrivits av en i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården avsedd yrkesutbildad person och som ska ersättas med stöd av

sjukförsäkringslagen dras av som faktiska kostnader, dock högst till beloppet av den årssjälvrisk som avses i sjukförsäkringslagen.

- Kostnaderna för andra läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor än de som är ersättningsgilla enligt sjukförsäkringslagen dras av efter ansökan av klienten eller klientens företrädare, till den del som den yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården som har förskrivit dem har bedömt att de är behövliga för klientens hälsa. Har klienten ytterligare läkemedelskostnader som inte ersätts enligt sjukförsäkringslagen beaktas de till den del som en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården har konstaterat dem vara nödvändiga. Skild ansökan behöver göras i samband med uträkning av klientavgifter görs.

Från den beräknade avgiften avdras kostnader för hyra som Oasen debiterar, årssjälvrisk för läkemedelskostnader (626,94 € per år eller 52,25 €/mån för 2024).

- Grundavgiften för intressebevakarens arvode och vars storlek bestäms med stöd av 44 § 5 mom. i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999). Intressebevakningsfullmäktiges arvode dock högst till beloppet av ovan avsedda grundavgift för intressebevakarens arvode. Ifall klienten har en intressebevakare beaktas det enligt följande: grundavgift för intressebevakare 440 € per år eller 36,67€ per månad ifall årsinkomsten överstiger 14 000 € eller 280 € per år eller 23,33 € per månad ifall årsinkomsten understiger 14 000 €.

Servicens innehåll inom boendeservicen

Serviceboende med heldygnsomsorg

Serviceboende med heldygnsomsorg omfattar vård och omsorg enligt personens individuella behov oberoende av tid på dygnet, verksamhet som upprätthåller och främjar funktionsförmågan, måltider, klädvård, städning samt verksamhet som främjar delaktighet och socialt umgänge. Klienterna som bor på serviceboende med heldygnsomsorg betalar en hyra för sitt rum. I hyran ingår el, värme, vatten samt del i gemensamma utrymmen.

I avgiften för serviceboende med heldygnsomsorg ingår:

- Klädservice, veckostädning, tvätt- och städmedel, toalettpapper
- Vård och omsorg dygnet runt
- Trygghetslarm
- Måltider
- Vårdsäng, madrass och nattduksbord

Vid boende på serviceboende med heldygnsomsorg bekostar klienten själv hälso- och sjukvård, hjälpmedel, frisör, fot- och tandvård, hygienartiklar och kläder.

Institutionsvård

I avgiften för institutionsvård ingår följande:

Vård och omsorg	Omvårdnad samt bassjukvård dygnet runt
Boendekostnader	Hyra värme el vatten
Måltider	Samtliga måltider
Klädvård	Tvätt, ej kemtvätt. Kläderna bör tåla 60 grader Märkning av kläder Sängkläder, handdukar
Hygienartiklar	Bashygienartiklar, tvättlappar, haklappar, inkontinensskydd
Läkemedel	Läkarordinerade mediciner, hälsovårdsprodukter ingår ej
Hörselvård	Besök till hörselvården, batterier till hörapparat
Tandvård	Tandtekniska utgifter, tandkontroller och tandvård inkl. besök hos tandhygienist. Gäller vid besök hos Ålands hälso- och sjukvård och inte vid privata mottagningar.
Synundersökning	Ögonläkare, glasögon, kostnader för optiker. Glasögon ersätts, maxavgift för bågar är 150 euro. Specialglas ersätts endast på basen av medicinskt utlåtande. Gäller åländska optiker
Medicinsk fotvård	För insulindiabetiker 6 ggr/år och övriga klienter 4 ggr/år. Fotvårdare anlitate av Oasen bekostas
Hårklippning	Hårklippning 6 gånger per år av utvald frisör. Färgning, permanent och andra hårvårdsinsatser ersätts ej
Taxiresor	12 tur- och retur resor per år, vid behov kan ansökas om flera resor. Resorna gäller till släkt, vänner samt rekreation inom Åland
Sjukhusvistelse	Ambulanstransporter och besöksavgift hos läkare. Om vårdtagaren flyttas över till ÅHS för vård, så skrivs vårdtagaren ut från Oasen och debiteras därmed inte under denna tid av Oasen.
Telefon	Privat telefon ingår inte. Gemensam telefon finns på avdelningen Oasens trådlösa nätverk kan utnyttjas av klienterna
Möbler	Säng, madrass och nattduksbord, fåtölj
Trygghetslarm	Ingår
Övrigt	En del hjälpmedel, batterier osv